

ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ІНШОМОВНИХ СЛІВ ЛАТИНСЬКОГО ТА ГРЕЦЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В НОВОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОПИСІ

Казакевич Є.Є.

Науковий керівник: доц. Висоцька Ю.С.

Кафедра іноземних мов

Запорізький державний медичний університет

Зміни в українському правописі завжди викликають жваві суперечки, особливо в соцмережах широко обговорюється написання слів іншомовного походження – наприклад, імен акторів чи письменників традиційно викликає шквал обурення щодо «спотворення» української мови. В нашій роботі **метою** є дослідження Нового українського правопису (2019) стосовно написання іншомовних слів латинського та грецького походження. В новому правописі є кілька пунктів, що зачіпають цю тему.

Перший з них стосується грецької літери Θθ (Тета), або її латинізованого варіанту – диграфу “th”. Правопис зазначає: «Буквосполучення th у словах грецького походження передаємо звичайно буквою т: ...У словах, узвичаєних в українській мові з ф, допускається орфографічна варіантність на зразок: анафема і анатема, дифіра́мб і дитира́мб, ефі́р і ете́р, ...» [1; 125]. Отже, слова давньогрецького походження, що в оригінали мали в своєму складі літеру Θθ (Тета), що в давньогрецькій мові мала звучання [tʰ] : Оригінальне давньогрецьке звучання цієї літери ближче до «т», ніж до «ф», про що свідчить передача латинською мовою цього звуку через диграф «th». Плутанина з передачею цієї літери пов'язана з тим, що в слов'янських мовах практично не було питомих слів зі звуком «ф», який зустрічався здебільшого у словах грецького та єврейського походження. Для цього використовувались кириличні літери «ферт», що походив від грецької Φ φ («фі») разом з грецькою літерою Θθ (тета/фіта), Приблизно до XVII ст. (літургійних реформ) різниці в уживанні «ферта» й «фіти» не було, надалі написання узгодили з грецьким («ферт» передавав ф, «фіта» — θ)[2;111]. Протягом Середньовіччя в низці орфографічних шкіл віддавали перевагу тільки одній літері.

Другий суперечливий момент зачіпає слова латинського та давньогрецького походження, що в оригінал містили дифтонг AU: «...у словах, що походять із давньогрецької й латинської мов, буквосполучення «au» звичайно передається через ав: автентічний, автобіографія, автомобіль, автор, авторитет, автохтон, лавра, Аврора, Мавританія, Павло. У запозиченнях із давньогрецької мови, що мають стійку традицію передавання буквосполучення «au» шляхом транслітерації як «ау», допускаються орфографічні варіанти: аудієнція і авдієнція, аудиторія і авдиторія, лауреат і лавреат, пауза і павза, фауна і фавна». [1; 130] Другий приклад є більш суперечливим, адже наявна як традиція передавання диграфу через «ав» (автівка), так і через «ау» (аудиторія), тобто поступове введення подвійного написання «лауреат» та «лавреат» може стати перехідною ланкою до повної стандартизації орфографії.

Отже, розглянувши вищезазначені випадки, ми можемо дійти висновку, що Новий український правопис тяжіє до уніфікації написання слів латинського та грецького походження та допомагає краще зрозуміти етимологію запозичених слів.

STYLISTIC USE OF PRONOUNS IN SCIENTIFIC MEDICAL PROSE

Капустіна В.І.

Науковий керівник: ст. викл. Неруш А.В.

Кафедра іноземних мов

Запорізький державний медичний університет

Objective. To explore the stylistic use of pronouns and assess those stylistic techniques which help pronouns to achieve some expressiveness in scientific medical prose.

Methods and materials. The study material is presented by original research articles in different fields of medicine published in well-known medical journals around the world and available from open access. The main method was the general text method. Also, a differentiated stylistic analysis revealing stylistic significant elements was of great importance, too.

Results. Unlike nouns and adjectives, a high degree of abstractness of the pronoun results in the fact that it is rarely used for stylistic purposes. But precisely because of this, the use of pronouns is especially expressive. The stylistic functions of pronouns are based on discrepancies between traditionally and situationally denoting and partly on transposition. Thus, pronoun transposition is the transfer of one pronoun into the sphere of action of another, as a result of which a pronoun has a number of connotations,

and therefore a stylistic effect. The most widespread transposition of the pronoun we is in the scope of the pronoun I. The pronoun we can be used in scientific prose as a means of indicating the modesty of the author (Latin *Pluralis Modestiae*) and as a means of “including” the reader in the course of the author’s discourse. Sometimes the pronoun “you” is transposed into the sphere of the first person singular, which is especially characteristic for improperly direct speech. The most particular meaning of the they pronoun is indefinitely personal. Other personal pronouns are not usually transposed. Demonstrative pronouns are especially expressive in combination with possessive pronouns in the postposition. Relative pronouns which introduce relative clauses are often used in scientific texts. Negative pronouns indicate the non-existing things or phenomena.

Conclusions. Not forgetting that the purpose of the scientific functional style is to communicate an accurate information and consolidate the process of cognition, we draw attention to the mandatory use of expressive means and stylistic techniques that enrich the style of scientific prose. Two ways of stylistic use of pronouns are 1) without changing its linguistic meaning and 2) with a change in its linguistic content in the context or with the use of transposition. Our study supports the fact that stylistic techniques help pronouns to make scientific medical prose more expressive.

ПЕРШІ ЗГАДКИ ТА УЯВЛЕННЯ ПРО ХВОРОБУ СКАЗ У СТАРОДАВНЬОМУ СВІТІ

Корсун А.Д.

Науковий керівник: Касаткіна К. А.

Кафедра суспільних дисциплін

Запорізький державний медичний університет

Сказ – одна з найдавніших хвороб тварин і людини, згадки про яку зустрічаються в джерелах шумерсько-аккадської цивілізації близько 3 тис. років до н.е. Протягом століть різні науковці, письменники і поети описували сказ у своїх працях. Попри багаторічну історію досліджень, ця хвороба залишається найсмертоноснішим інфекційним захворюванням.

Мета дослідження полягає у висвітленні перших згадок та уявлень про хворобу сказ у історичних джерелах Стародавнього світу. Автор спирався на наукові роботи українських та зарубіжних авторів з даної проблематики.

Собаки живуть поряд з людьми понад 14 тис. р. і людство давно знайоме з хворобами тварин, що стали поширюватися з виникненням перших міст у Месопотамії. Це засвідчують 2 клинописні таблички, які датовані 1770 р. до н.е. Вони описують спостереження шумерів щодо причинного зв’язку між укусом скаженої собаки та смертю людини. Вважалося, що у слині ураженої тварини присутня отрута, подібна до отрути змії або скорпіона. Протидіяли сказу за допомогою так званих «заклинань собак». Аккадські цілителі зверталися до бога зцілення Мардука та його батька Енкі. Заклинання вимовлялося над водою, яку потім давали випити хворому. У священній книзі персів – авесті, містяться рекомендації про первинну профілактику сказу шляхом запобігання укусів підозрілих скажених собак (V – III ст. до н.е.). В античній Греції та Римі розуміння про природу сказу було вже чіткішим. У роботах Аристотеля, Гіппократа, Плінія, Овідія та Цицерон детально описані симптоми хвороби, як у собак, так і у людей. Але спроби лікування випадків сказу спиралися лише на припущення. Так, Цельс, у своїй книзі «Медицина» (I ст. н.е.), запропонував прикладати до рани людини частину печінки собаки, яка його вкусила.

Висновки. Уявлення про механізми зараження, лікування та профілактики сказу значно змінилися з часів Стародавнього світу, і, хоча показники смертності залишаються високими, обізнаність про хворобу допомагає контролювати її поширення.

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ КЛОНУВАННЯ

Кузьміна С.В

Науковий керівник: д.філос.н., проф. Утюж І.Г.

Кафедра суспільних дисциплін

Запорізький державний медичний університет

Людство переступило поріг XXI століття і перед нами постає невідоме майбутнє, зумовлене якщо не загадками у науковій сфері, то щораз більшим зростом потенціалу людини. Біда у тому, що у сучасної людини еволюціонує думка всевладності у будь-якій царині. Тому резонансу у світі набирає новочасна проблема клонування.